

Hoffmann, Friedrich / Gruner ,
Christian Gottfried. - Ordinis Medici in
Universitate Litteraria lenensi h.t.
Decanus Christ. Godofred. Gruner ...
sollemnia inauguralia viri
praenobilissimi ... Frederici Hoffmann
A. D. 18. Avgvst. 1780 indicit :
continuatur Anonymi Fragmentum de
Venaesectione

1780.

lenae : Litteris Fickelscherrii

Cote : 90959x70x20bis

20^h

ORDINIS MEDICI

IN

VNIVERSITATE LITTERARIA IENENSI

H. T.

DECANVS

D. CHRIST. GODOFRED. GRVNER

SEREN. DVC. SAXO-VINARIENS. ET ISENACENS. CONS.
AVL. BOT. ET. THEORET. PROF. PVBL. ORD. VAR. ACA-
DEM. ET SOCIET. SODALIS

SOLLEMNIA INAVGVRALIA

VIRI

PRAENOBILISSIMI ATQVE EXPERIENTISSIMI

FREDERICI HOFFMANN

ALTENBURGENSIS

A. D. XVIII. AVGVST. MDCCCLXXX.

INDICIT

CONTINVTVR

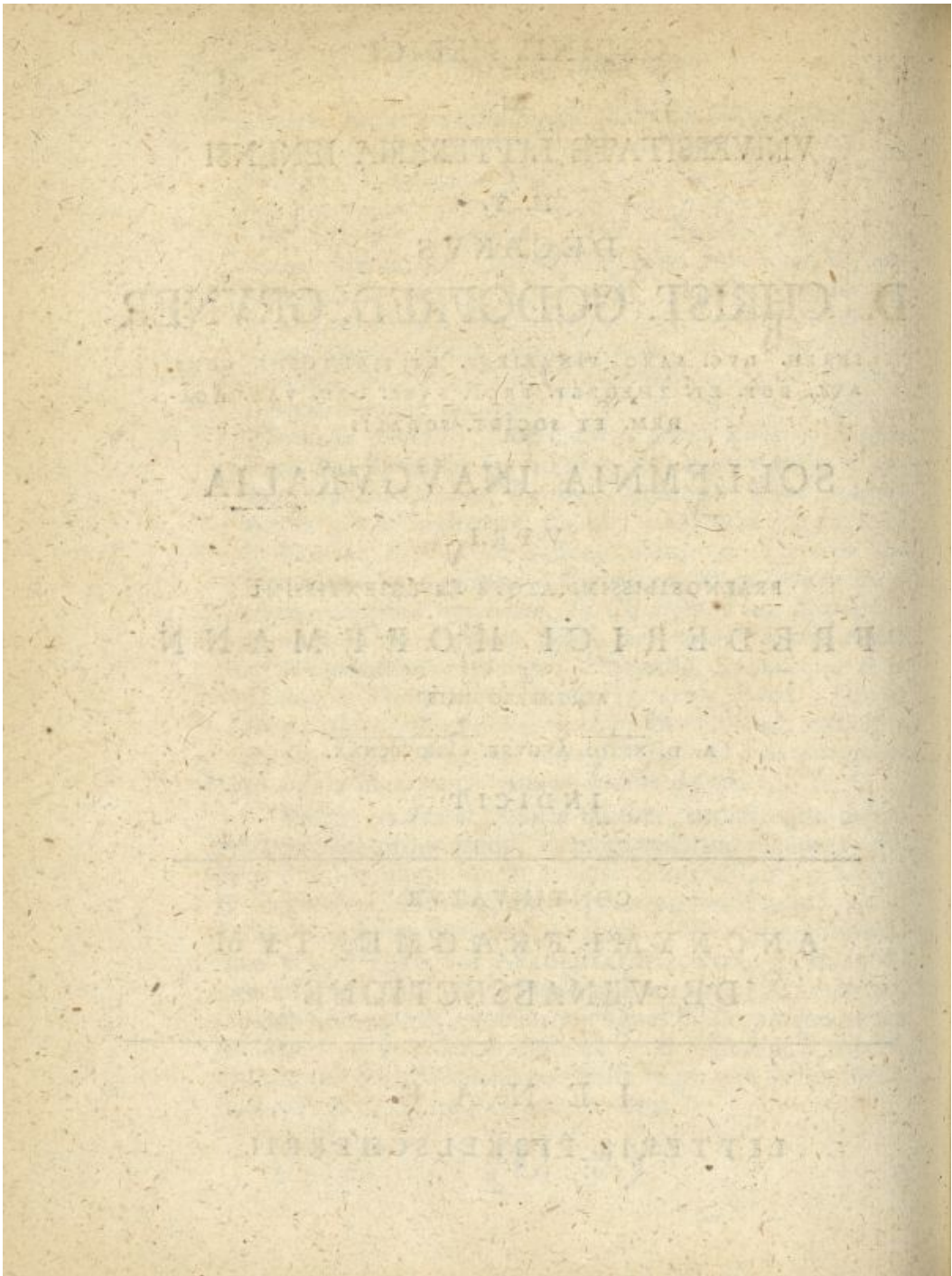
ANONYMI FRAGMENTVM
DE VENAESECTIONE

I E N A E

LITTERIS FICKELSCHERRII.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Επί *α)* τῶν προφάτων *β)*
 φλεγμαινόντων μορίων *γ)* ἐκ τῶν
 ἀντικειμένων δεῖ ποιῆσθαι τὴν κέ-
 νωσιν, ἐπὶ δὲ τῶν χρονιωτέρων,
 ἐκ τῶν πλησίων. πολλαχῆ μὲν
 γὰρ τῷ σώματι φλεβοτομῶμεν
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ *δ)* ἀγκῶνος ἔνδο-
 θεν, ἀλλὰ προσεκτέον, ὅτι τῇ μὲν
 ἔνδον *ε)* καὶ μαχαλαία *ς)* φλεβὶ
 καθόλου μὲν ἢ ἀρτηρία πρόκειται
ς), τῇ δὲ μέσῃ νεῦρον. ἢ δ' ἄνω,
 ἢ καὶ ὠμιαία *ι)* προσαγορευομέ-
 νη, παντελῶς ἄφοβος *ι)*. καὶ
 ἐπὶ μὲν τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν
 παθημάτων *κ)* τὴν ὠμιαίαν τέμ-
 νομεν, ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ *λ)* τῷ

In recens inflammatis mem-
 bris ex oppositis locis sangui-
 nem mittere oportet, in diutur-
 nis inflammationibus, ex vici-
 nis. In multis quidem corpo-
 ris locis secamus venas, ple-
 rumque tamen in interiori cu-
 biti flexura. Sed attendendum
 est, quoniam interiori et alari
 venae undique arteria subia-
 cet, mediae vero nervus; su-
 perior vero, quae et hume-
 ralis appellatur, prorsus fu-
 gienda est. Etenim in capi-
 tis affectionibus humeralem
 infecamus, at in morbis colli

τρα. A 2

ala-

α) PAVLL. μὲν ἔν.

β) PAVLL. προφάτων.

γ) Cod. Mosq. leg. tantum ἐκ τῶν πλησίων. Sed haec sensum non habent.
 Ergo ex PAVLLO reposui, quae deerant. *δ)* PAVLL. add. δεῖ τῷ.

ε) PAVLL. ἔσω.

ς) PAVLL. add. καλυμμένη.

ς) PAVLL. ὑπόκειται. Recte et conuenienter anatomiae.

ι) PAVLL. ἢ δὲ ἄνω καὶ ὠμιαία.

ι) PAVLL. ἄφοβος.

κ) PAVLL. νοσημάτων.

λ) PAVLL. κάτω.

πραχίλα, τὴν μαχαλιαῖαν *m*). ἐπαμφοτερίζει δὲ ἡ μίση· δεῖ ἂν
 τενοδίω *n*) σενῶ διαδῆσαι *o*)
 περὶ τῆς μύης τῆ βραχίονος μέ-
 ρους *p*), καὶ τῆ πρὸς ἀλλήλας τῶν
 χειρῶν τρίψει πληρωθεῖσαν τὴν
 Φλέβα τὴν ἐπιτηδείαν τῆ χροία
 διελεῖν ἐπικαρτίως *q*) καὶ
 ὄλον αὐτῆς τὸ πλάτος μόνον. καὶ
 γὰρ αἱ μείζους τῆς δυσπατέλω-
 τοι *r*) τῶν διαίρέσεων *s*), καὶ αἱ
 σεναλίαν φλεγμονώδεις *t*) πρὸς
 τὸ *u*) τὴν τῆ παχύτερα χυμῶ
 κωλύσειν διεξοδῶν. ἐφ' ὧν δὲ *v*)
 κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν καὶ *w*)
 τρίτην, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν
 τετάρτην, ἐπαφελεῖν ἐλπίζομεν *x*),
 λοξότερας *y*) δεῖ τὴν Φλέβα διαί-
 ρεῖν, ἵνα μὴ ἐν τῇ κάμψει τῆς χει-
 ρὸς σσηρῆα *z*) ταχέως ἀπυ-
 λωθῆ. ἔτω δὲ ἔδοξεν Ἀντύλλω
 καὶ Κρατύλλω τοῖς σοφοῖς *b*).

τὸ

tibus.

- m*) Sic. scrips. pro vitioso, μασχαλιαῖαν. *n*) PAVLL. ταινιδίμ.
o) PAVLL. τι.
p) Cod. περὶ τῆς μύης τῆ βραχ. μέρους. PAVLL. περὶ τῆς μύης κ. λ. Equi-
 dem legerem περὶ τὸ μὲν τῆ βραχ. μέρους.
q) Cod. Μοσῆ, ἐπὶ καρδίας καθόλου, sine sensu. PAVLL. ἐπικαρτίως, κατὰ
 εἶλον. Recte.
r) Repof. δυσπατέλωτοι pro δυσπα. etfi c. cod. consentit. PAVLL.
s) PAVLL. non habet τῶν διαίρ.
t) Leg. φλεγμονώδεις pro φλεγμονώδεις, ut paullo infra ἀπυλωθῆ.
u) Cod. leg. πρὸς τὸ μὴ, sed contra sensum. Deleui ergo μὴ.
v) PAVLL. δὲ καὶ. *w*) PAVLL. add. τὴν. *x*) Cod. ἐλπίζομεν.
y) Cod. ἰξότερας. Sed aptior est PAVLL. λοξότερας.
z) Sic ex PAVLL. reddidi. Cod. male, σσηρῆα *z*.
a) PAVLL. γὰρ.
b) ANTXYLLYS quidem, ceu praestantissimus medicus, phycus et philo-

τὸ δὲ ποσὸν τῆς κεννόμενης τῆς τε
 ῥαίτης τῆς δυνάμεως, καὶ τῶ μέ-
 γεθους c) μετρεῖσθαι τῆ νοσήματος.
 πλῆθος ἢν ὑποκειμένη χυμῶ καὶ
 ζέουσης ὕλης πρὸς ἀπαξ μέχρι d)
 λεπτοθυμίας κεννόμεν, ἐρρωμένης
 ὁπλονότι τῆς δυνάμεως, λεπτοθυ-
 μῆντος τῆς κάμνοντος e) διὰ τὸ
 τὸν χυμὸν ἐν τῷ στομάχῳ παραρ-
 ρῆναι· διὸ καὶ πρὸ τῆς αὐταρ-
 κῆς f) κενώσεως πολλοὶ κατ' ἀρ-
 χᾶς εὐθὺς λεπτοθυμῶσιν, ἀλλὰ
 δεῖ τῷ λόγῳ τῆς κενώσεως γε-
 νέσθαι τέτοις g) τὴν λεπτοθυμίαν.
 εἰ δὲ πολλῆς μὲν χρεῖα κενώσεως,
 ἢ δὲ θύναμις ἀσθενῆς τυγχάνη,
 ταμιεύεσθαι δεῖ τὴν κένωσιν, καὶ
 τὴν πρώτην ἀφαίρεσιν ἐλλειπέσει-
 ραν ποιησάμενον ἀφαιρῆν h) αὐ-
 θις, εἰ δεῖσσι, καὶ δευτέρα, καὶ
 τρίτη i). κεννόμεν δὲ ὅλον ἢ μό-
 νον ἐν πληθωρικῇ διαθέσει γενόμε-
 νον, ὡς Φησὶ καὶ ὁ σοφὸς Γαλη-
 νός,

tibus. Quantitatem vero mit-
 tendi (sanguinis virium robore
 et morbi magnitudine aestima-
 re fas est. Copiam igitur in-
 tus haerentis humoris et fer-
 uentis materiae semel usque
 ad animi deliquium euacua-
 mus, validis nimirum viribus,
 aegroto non animo linqui coe-
 pto, propterea, quod humor
 in ventriculum non confluit.
 Haec fere causa subest, quare
 multi ante idoneam euacuatio-
 nem initio statim delinquunt
 animo, sed ratione eua-
 cuationis, his fieri oportet li-
 pothymiam. Si vero multa
 opus sit vacuatione, et vires
 fuerint infirmae, partiri san-
 guinis missionem necesse est,
 et prima paullo parciore sit, de-
 inde, si opus fuerit, secunda
 et tertia. Euacuamus vero to-
 tum

A 3

philosophus, satis notus est ex ORIBASIO, AETIO, PAVLLO, STO-
 BAEO, et aliis. Sed quis hominum aut forte deorum, alter hic
 sit CROTULLVS, minus profecto liquet. Forfan igitur scribendum
 hic fuerit κρατύλλω. CRATYLVVS vero notum satis est magni quon-
 dam philosophi nomen ex ipso PLATONE, DIOGENE, LAERTIO
 cet. Sed in re incerta nihil certi hic definitio, quin potius omnia
 aequo et perspicaci lectorum acutiorum iudicio placide permitto.
 TRILL. Ap. PAVLL. iste profum deest c. additamento honorifico.
 c) Vide hac de re GAL. I. cit. c. 9. p. 437. seq. PAVLL. leg. τὸ μέ-
 γεθον, quod pro cod. τὸ μέγιστος, quia sensum non habet, restitui.
 d) PAVLL. ἄχρι. e) PAVLL. ἢ διὰ. Recte. Recepi ergo negatiuam.
 f) Cod. αὐταρκῶ. g) Cod. τέτρε. Ex PAVLLO, τέτρε, reddidi.
 h) Cod. ἀφελῆν, sed hoc absonum est. PAVLL. ἀφαιρῆν.
 i) PAVLL. tantum leg. καὶ γ.

νός κ), ἀλλὰ καὶ διὰ μέγεθος τῆ πάθος, ἐν συμμετρίας χυμῶν καθεστηκός. τῆ παντός σώματος, ὡς περ ἐπὶ τῆς ἐκ ῥινῶν ἢ ἀλλοθεν αἰμορραγίας, ὅτι μὴ πλήθος εἶν ῥεῦσαν, καὶ κενῶμεν ἀντισπαστικῶς ἐκ τῶν ἀντικειμένων. ἢ μὴν καὶ ἐπὶ λ) τῶν ἰχυρῶς φλεγμαινόντων μ), καθάπερ ἐπὶ κωλικῶν τε, νεφρικῶν, λιθιῶντων η), ὀφθαλμιῶντων ο), καὶ τῶν ἄνω ὀξέως κατεπειγόντων. ἢ γὰρ ὀδύνη καὶ θερμασία τῆ φλεγμαινόντος μέρης ρ) αἰτίαι ρεύματος γίνονται, καὶ ἀπερίττον ἢ τὸ ς) σῶμα. χρὴ τοίνυν ἐνδεέστερον αὐτὸ ποιεῖν καὶ ρ) τήνικαῦτα ποιῶντα σ) κένωσιν, ἢ τις ἀρμόττειν τ) φαίνεται υ) καὶ μάλιστα τῆ τέλει καὶ τῆ φύσει τῆ κάμνοντος, ἐπισκοπῶντες υ) καὶ τὴν ἄραν ω), καὶ τὴν

tum non solum in plethorica dispositione constitutum corpus, vt inquit sapiens GALENVS, sed et propter magnitudinem morbi, cum humorum proportio spectanda sit in quocunq; corpore, sicuti in haemorrhagia narium aut quacunq; alia, quia non adest sanguinis copia, quae profluit, et per deriuationem ex oppositis mittimus. Immo etiam in vehementibus inflammationibus, vt in colicis, nephriticis, calculosis, oculo aegris, et aliis vehementer vrgentibus. Dolor enim et calor inflammatae partis fiunt fluxionis causae, etiam si totum corpus nihil habeat superuacui. Eo igitur magis curandum est, vt egestio parcius sit, et

κ) Videtur huc spectare locus c. 9. ad fin. vbi leg. ἢ πληθωρικῆ καλῆ μὴν σιδρομῆ. λ) PAVLL. ἀλλὰ καὶ τὴ.

μ) Repos. φλεγμαινόντων pro φλεγμονοσι.

η) PAVLL. καὶ νεφρῶν λιθιῶντ. Ferri tamen vulg. lect. potest, rescribendo νεφρικῶν. θ) PAVLL. ὀφθαλμιῶντε.

ρ) PAVLL. μίλις. ς) PAVLL add. σύμπαν.

ρ) Deest ap. PAVLL. καὶ. σ) PAVLL. κενῶντα.

τ) Est in cod. γὰρ μόνττειν, sed sensus ἀρμόττειν requirit, et PAVLL. confirmat.

υ) PAVLL. φαίνεται μαλ. υ) PAVLL. ἐπισκοπῶντα.

ω) Prudentissima haec et saluberrima sententia transfumta est ex ipso HIPPOCRATE, Aph. 2. Sect. I. et Lib. I. De DIAETA. Saepius enim istam repetit HIPPOCRATES, et imprimis GALENVS, quem vid. potissimum in Comment. IV. in Lib. Hippocr. de Alimento, p. 292. Tom.

τὴν χῶραν, καὶ τὰ ἔθη τῶν νοσούντων· ἐφ' ὧν δὲ ἐγγύς τῆς διαρρημένης φλεβὸς ἔστι τις φλεγμονὴ μεγάλη, καθάπερ ἐπὶ πλευριτικῶν κ) καὶ ἡπατικῶν, κάλλιστον ἔστιν ἀναμένειν τὴν μεταβολὴν γ) τῶν αἱμάτων ἐν τε ζ) τῇ χροίᾳ καὶ τῇ συστάσει α). ἕτερον δὲ β) ἔστι τὸ κατὰ τὴν ε) φλεγμονὴν αἷμα τῶν κατὰ φύσιν, ἐπειδὴ θερμανόμενον δ) ἐπὶ πλεῖον, εἰ μὲν ἦν ἔμπροσθεν ὠμότερον, ἐρυθρότερον τε καὶ ξανθότερον γίνεται. εἰ δὲ μὴ τὸ ε) τοιαῦτον εἴη ἔμπροσθεν, ἐπὶ τὸ μέλαν ἐκτρέπεται καταπτώμενον· ἢ μὴν f) ἐκ παντὸς τρόπου ἀφαιμένειν g) χρὴ τὴν μεταβολὴν, ἀλλ' ἔσθ' ὅτε καὶ πρὸ τῶν γενέσθαι παύεσθαι προσήκει h) διὰ διττὴν αἰτίαν ἢ τοὶ δυνάμειος ἀρρώστιαν i), (Γνώσεις δὲ ταῦτα k) τῶν σφυγμῶν ἀπτόμενος, εὐρήσεις δὲ αὐτῶν ἀνωμαλῆς l) κατὰ σφοδρότητα

et prae ceteris conveniat aetati atque aegroti naturae, ratione habita insuper anni temporis, regionis et morum aegri. In quibus vero iuxta sectam venam est quaedam vehemens inflammatio, ut in pleuriticis et hepaticis, optimum fuerit expectare sanguinis mutationem in colore et concretionem. Alius enim est post inflammationem sanguis, ac si naturalis est, siquidem dum nimis calescit, si antea fuerit crudior, fit rubicundior et magis flauus. Quod si vero horum nullum antea fuerit, in nigrum post congelationem vertitur. Minime igitur semper expectare licet commutationem, sed aliquando etiam, antequam appareat, cessare decet propter duplicem causam, aut ob vi-

Tom. VI. opp. Sed et GREGORIUS NAZIANZENSIS, Orat. I. eandem sic laudavit: χῶρας γὰρ καὶ κλιμαῖς, καὶ ἡλικίας, καὶ ὥρας, καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ ἰατρός ἐπισκίψεται.

- κ) PAVLL. add. τε. γ) Addidi τὴν μεταβολὴν ex PAVLLO.
 ζ) Def. ap. PAVLL. α) Haec ap. GAL. c. 14. similiter leguntur.
 δ) GAL. γὰρ. ε) Ap. GAL. deest. α) GAL. ἐπὶ θερμῶν.
 ε) Deest ap. GAL. et PAVLL. μὴ τὸ, et leg. ἦν. PAVLL. εἴη.
 f) Quae seq. ap. GAL. sunt. g) GAL. et PAVLL. περιμένειν — ταύτην.
 h) Cod. male προσήκειν. GAL. leg. προσήσαι. PAVLL. διττ. τὴν.
 i) GAL. ἀρρώστιας, et immediate κακῶδες φλεγμονῆς. Cetera defunt, quae vncinis inclusi, non item ap. PAVLLVM. Equidem reposit. κακῶδες pro κακοῦσια.
 k) PAVLL. γιῶση δὲ μάλις λυομένη ταύτην τῶν — ἐν γὰρ.
 l) Rectius pro vitioso cod. αἰνωμαλῆς scrib. sec. PAVLL. ἀνωμαλῆς.

τητα καὶ μέγεθος, ἢ καὶ ἀμυ-
δρῆς, καὶ ὁ τόνος τῆς ῥύσεως ἰκλα-
ζῶν m) ἀτονῆσαν ἤδη τὴν δύνα-
μιν ἐνδείκνυται) ἢ καὶ διὰ φλεγ-
μονῆς κακοήθειαν· ἐνίοτε γὰρ
εἰδὲν μεθιήσιν, ἀλλ' ἐσφίγεται n)
σφοδρῶς· εἰ δὲ μηδὲν κωλύει τέ-
των, ὃ τε κάμνων ο) ἀκμάζων εἶη,
περιμένειν χρὴ τὴν μεταβολήν,
καὶ μᾶλλον, εἰ τὸ περιέχον ἔυ-
κρατον εἶη· εἰ δὲ τὸ αἷμα πρὸ
τῆς αὐτακρῆς p) κενώσεως ἐπιχε-
θεῖη, τῆτο δὲ γίνεται ἢ διὰ δειλίαν
τε q) καὶ λειποθυμίαν, ἢ διὰ θρόμ-
βον, ἢ διὰ βιαίαν σφίγξιν r), πρὸς
ἕκαστον τῶτων ἀρμοσώμεθα, τὴν
μὲν λειποθυμίαν τοῖς σφραγιστοῖς
ἀνακτάμενοι, τὴν δὲ σφίγξιν
ἀνιέντες τὸν δεσμόν, τὸν δὲ θρόμ-
βον τῇ τῆ χλιαρῆ ὕδατος s) ἐπι-
χύσει, ἢ ἐλαίᾳ t) ψυχρῆ, ἢ τῇ
τῶν δακτύλων ἐπιθάλλει δια-
λύοντες· ἢ δὲ λειπή τῆς φλεβο-
τομίας παρασκευὴ πᾶσι γνώρι-
μος·

rium infirmitatem. (Id quod
pulsus tangendo cognosces, et
inuenies illos inaequales in ve-
hementia et magnitudine, aut
quoque exiles, et robur fluo-
ris labascens imbecilliores iam
vires ostendunt), aut propter
inflammationis malam indo-
lem. Interdum enim nihil re-
mittit; sed vehementer con-
stringitur. Sin vero nihil ho-
rum obstat, aegro adhuc vali-
do, expectanda est commu-
tatio, in primis vero si aer fue-
rit bene temperatus. Si autem
sanguis ante idoneam vacua-
tionem supprimatur, id fit aut
propter timiditatem et animi
defectionem, aut propter gru-
mum, aut propter vehemen-
tem stricturam; quibus singu-
lis subueniamus, odoratu sua-
uibus animi deliquium tollen-
do, compressionem relaxando
vin-

m) Cod. ἰκλαζῶν. GAL. leg. c. 14. τὸ ταιρ τῆς ῥύσ. ὀκλάζονται. PAVLL.
ὀκλαζων — δὲ.

n) GAL. ἔσφηνται, PAVLL. ἔσφιγεται. Recte, pro praua lect. cod. ἐσφι-
σῆσται. Cetera, quoad sensum, ap. GAL. sequuntur, etsi paullo
mutatis verbis.

o) GAL. φλεβοτομήσιος, et paullo post προσήκει pro χρὴ. PAVLL. hab. δὴ.

p) Cod. Μοισq. αὐτακρῆ.

q) PAVLL. non hab. τε. at infra post βιαίαν addit.

r) Legendum est σφιγξιν pro σφιξι, quam lect. cod. habebat.

s) Scripl. ὕδατος pro ὕδατος; Frequentissima enim est in vett. codd.
τῶν λ. et δ. confusio.

t) PAVLL. leg. ἢ ἐλαίᾳ ἐπιχύσει, ἢ τῇ τῶν δακτ. ἐπιθάλλει. Cod. Μοισq.
ἐπιθάλλει.

μος· καὶ υ) ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῖς
κατὰ τὸν ἀγκῶνα· ἢ δὲ ἀπὸ με-
τώπυ υ) ἀφαίρεσις, ὡς ἐπὶ κεφα-
λαλιῶν, γίνεται ι), προαπαν-
τλήσαντες αὐτὰς ἐπιδήσωμεν τε-
νεδίω κ) κατὰ τὸν τράχηλον, πα-
ρενθέσει δακτύλου κατὰ τὸν βρόγ-
χον, τὸν πνιγμὸν γ) ἀποφεύ-
γοντες, καὶ πληρωθεῖσαν τὴν
φλέβα τὴν ἐν μετάπῳ διέλωμεν
ἀκμῇ φλεβοτόμῃ ἢ σμηλίῃ.
Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰς
ἐπιπολῆς σφραγιτίδας ζ) δι'
ὀφθαλμίαν χρονίαν τέμνωμεν
διὰ κυθίσκου α) μήλης, τὴν
τῷ αἵματος ἐκροίαν ποιούμενοι β)
καὶ τὰς ὑπὸ τῇ γλώσσῃ δὲ φλέ-
βας, ὡς ἐπὶ συναγκικῆ πάθης,
ἐγκαρσίως ε) ἐκτέμνωμεν φυλατ-
τόμενοι τὴν φίγξιν, τινὲς δ)
καὶ τὰς ἐν τοῖς μεγάλοις κνήμοις
διαφανεῖς φλέβας, ὡς ἐπὶ τῶν
ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ τῶν ε) ὀφθαλ-
μοῖς

vinculum, grumum vero te-
pidae aquae aut olei frigidi
affusione, aut digitorum fotu
dissolueno. Reliquus vero ve-
naefectionis apparatus inter o-
mnes constat. Haecenus de illis,
quae ad cubitum attinent. San-
guinis vero detractio a fronte
fit, vt in capitis doloribus, fo-
mento prius superhabito, iis
collum ligemus fascia, digito
ad guttur immisso, vt suffoca-
tionem effugiamus, et plenam
frontis venam infecemus cu-
spide phlebotomi vel scalpelli.
Eadem quoque ratione iugula-
res venas externas ob diutur-
nam ophthalmiam specillo con-
cauo incidimus, sanguinis ef-
fluuium procurando. Venas ve-
ro subter linguam, vt in анги-
на, oblique secamus, adftri-
ctionem vitantes. Quidam et
eas

υ) PAVLL. ἀλλὰ κατ' — ἀγκ.

υ) PAVLL. add. ἢ. Cetera ad sensum GAL. c. 19. habet.

ι) PAVLL. γίνεται. κ) PAVLL. τειδίω. γ) PAVLL. τῷ πνιγμῷ.

ζ) In cod. leg. ἐπὶ πολλῶν σφραγιτίδας, quod sine sensu est. Scrib. ergo
sine dubio, vt in contextu fecimus, attestante PAVLLO.

α) Scrib. pro corrupto κυθίσκου est κυθίσκου.

β) Quae sequi. CHART. habet, vsque ad διαρῶσιν, etsi sub alio con-
textu.

ε) CHART. ἐγκαρσίως, quam lect. recepi. Cod. Mosqu. hab. ἐγκρῶσιν sine
sensu. PAVLL. ἐγκαρσίως.

δ) CHART. τινὲς, quod etiam praeualet lect. cod. Mosq. τινῶν. Haec
ex GAL. c. 14. sunt.

ε) GAL. et PAVLL. τοῖς. Equidem leg. τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς.

B

μοῖς χρονίων νοσημάτων, ὁμοιο-
τρόπως διαίρῃσιν. ἐφ' ἧν καὶ
τάς ἐνδον τῶν μυκτῆρων ἦτοι διὰ
παραθλίψιν f) διὰ σμῆλης πυ-
ρῆνος g), ἢ καὶ h) διὰ τινῶν τρα-
χειῶν ἐρεθίζοντες ῥηγνύσιν. Καὶ
τάς ὀπίσθεν δὲ τῶν ἰγνῶν, διὰ
τὰ περι τὴν κεφαλὴν πάθη διαί-
ρῃσιν. Τὰς δὲ κατὰ τὴν ἰγνὴν i),
αἰς ἐπὶ νεφριτικῶν k), καὶ τὰς
ἐν τοῖς ἄκροις τοῖς τῶν ὑπερκειμέ-
νων δεσμοῖς μορίων, τῆτε τῶν χει-
ρῶν ἀνατρίψει καὶ τῆ τῶν ποδῶν
βάσει l) πληρώσαντες διαίρῃσιν,
ἐν μὲν τῇ εὐανύμῳ χειρὶ, ὡς m)
ἐπὶ σπληνιτικῶν n), τὴν μεταξὺ
μάλιστα μικρῶν τε καὶ παραμέσθ
δακτύλων, ἐπὶ δὲ ἡπατικῶν,
τῇ ο) δεξιᾷ. ἢ γὰρ τῶν ἄκρων
κένωσις ἐκ μακρῶν μᾶλλον γινο-
μένη πρακτικωτέραν τὴν ἀντίσπα-
σιν ἐργάζεται p). ἐν δὲ τῷ ποδὶ,
καθάπερ ἐπὶ ἰσχυαδικῶν ἢ τῶν q)
κατὰ

cas venas, quae in magnis ocu-
li angulis apparent, similiter
aperiunt, vt in capitis aut ocu-
lorum diuturnis morbis. Quin
etiam illas intra nares aut per
compressionem specillo sub-
iecto, aut per quaedam aspe-
ra irritando dilacerant. Et
quae sunt pone aures sitae,
has propter capitis dolores
diuidunt, illas vero, quae iux-
ta poplitem sunt, in nephre-
ticis, et illas, quae in extremis
subiectarum partium vinculis
sunt, frictione manuum ac pe-
dum gressu plenas factas va-
cuant, in sinistra quidem ma-
nu, vt in spleneticis, mediam
inter paruum et anularem di-
gitum, at vero in hepaticis,
eam, quae in dextra. Extre-
morum enim euacuatio, e lon-
ginq̄uo quasi facta, reuulsio-
nem

f) PAVLL. παραθλίψιν.

g) CELS. τῆς μῆλης πυρῆνα ex pl. per *specillum subiectum*.

h) Deest καὶ ap. PAVLL.

i) PAVLL. κατ' ἰγνῶν. Mallem leg. ἰγνῶν, vel ἰγνῶν, quae ap. HESYCH.
τὸ τῆ γόνατος ὀπίσθεν μέρος est, ap. HYPATVM p. 154. τὸ ὑποκάτω τῆ
γόνατος, cf. HIPPOCR. Epid. VI. Sect. I. 5. CHART. l. cit. simili sensu,
etfi contextu alio, hab. ταῖς ἐπιγύμναις, et paullo inferius, τῆ κατ'
ἰγνῶν χροῖ τέρματι.

k) PAVLL. νεφρῶν.

l) PAVLL. βᾶσει.

m) Ap. PAVLL. excidit, sed adesse debet.

n) PAVLL. σπληνικῶν.

o) PAVLL. ἐν τῇ.

p) Haec CHART. habet immediate post ὁμοιοτρόπως διαίρῃσιν, quae prae-
ced. pag. indicaui.

q) Ap. CHART. deest τῶν.

κατὰ τὴν ὑσέραν, τὴν ἀνώτερον τ)
τῷ ἐνδοθεν ἀσπραγάλῳ τέμνεσιν ε).

nem inducit efficaciorem. In
pede vero, quemadmodum
in ischiadicis aut affectionibus
vteri, superiorem interni mal-
leoli venam secant.

Ἡ κεφαλὴ τ) ἔχει φλέβας εἰ-
κοσι· δύο εἰς τὰ ὦτα ὀπίσθεν,
καὶ δύο ἐπάνω, δύο ὀπίσθεν εἰς
τὸν τράχηλον, δύο ἐπάνω εἰς τὸ
μέτωπον, δύο ἐπάνω εἰς τὴν κο-
ρυφὴν· καὶ ὅταν θέλεις τέμνειν
τὰς τῆς κεφαλῆς, θίξ τὰ τέσσα-
ρα σα δάκτυλα υ) ὑπὲρ αἰνῶ τῷ
ἐντὸς, καὶ τῆς ἄλλης πάλιν χει-
ρὸς ὁμοίως ὑπὲρ αἰνῶ τῷ ἐτέρῳ
ὠτῷ, καὶ μοῖρασον ἐπίσης, καὶ
κόψον ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν ἐν-
θεν κατ' ἐναντία τῷ πρῶσώπῳ
τῶν ἀρτηριῶν μέχρι τῷ ὅσῃ διὰ
κρανολύτου υ)· εἰσὶν εἰς τὰς μή-
νιγγας δύο· καὶ τεμνόμενα ὠφέ-
λιστα εἰς πᾶσαν νόσον τῷ σώμα-
τος· B 2

Capitis viginti sunt venae,
quarum duae pone aures et
duae supra, duae retro ad col-
lum, duae supra in frontem,
duae supra in verticem decur-
runt. Et cum volueris capi-
tis infecare venas, superim-
pone quatuor digitos tuos su-
pernae auris interioris parti,
alteramque manum eodem mo-
do supernae parti auris alterius,
aequaliter diuide, et discinde
desuper verticem hinc atque
illinc ex opposito faciei arte-
riarum vsque ad os cranolyto.
Sunt intra cerebri membranas
venae duae; quae si aperiuntur

τ) CHART. ἐνωτέρω. PAVLL. τῷ ἀνωτέρω. Recte. Sed haftenus PAVLLVS.

ε) CHART. add. εἰς ἀφίλητον. Sed glossam redolet.

τ) Quae sequi videntur a feriori medico esse profecta et ipso huius
centonis auctore, cf. EBN SINA L. I. Fen. 4. c. 20. p. 147. seq. ed.
Basil. 1556.

υ) Leg. δακτύλια.

υ) Κρανόλυτον, quod qualeue instrumentum sit, dubium est. Nuspiam
enim memoratur, ne a CANGIO quidem. Videtur tamen fuisse
aut cultellus, quo membranae inciderentur, maxime capitis, quia
ap. ORIBAS. Anat. p. 7. ed. Dund. leg. τῷ παχέῳ τὸ περιεχόμενον ἔξω-
θεν ὅσῃ, ὃ δὲ καὶ κρανίον ὀνομάζεται, ἡκαθέπερ τι κρανίον ἐπίκειται, aut
etiam instrumentum peraccommodatum ad venaefectionem, quod
alte penetrabat, neque vero, vt infra dicitur, nervos laedebat.
Forfan idem, quod nostri chirurgi vulgo adhibent, *der Schnepfer*.
Iubet vero EBN SINA l. c. p. 149. apparatus plurium phlebotomorum.

τός· καὶ μέσον ιω) τῆ μετώπῃ
 ἔστι μία, καὶ ὠφελῆ εἰς τὴν κε-
 φαλαλγίαν· ὠφελῆ καὶ εἰς φρε-
 νητικὰς, εἰάν κενώσῃ αἷμα ἐξ αὐ-
 τῆς, ὅσον χωρεῖ λέπος ὡς· χά-
 ριν δὲ τῆς κεφαλαλγίας τεμνομέ-
 νη πλείον ὠφελῆ κενώσασθαι, καὶ
 εἰς ληθάργους· εἰσὶ καὶ εἰς τὸν
 τράχηλον δύο ἐνθεν καὶ ἐνθεν,
 καὶ λέγονται x), — καὶ ὠφελῆ-
 σιν, ὅταν ἔχει ἡ κεφαλὴ ἕλην
 ἐξ ἀναθυμιάσεως y). ὠφελῆσι
 καὶ εἰς τὰς ὀφθαλμούς καὶ εἰς τὰ
 ἄλλα z). εἰς ἕκαστον βραχίονα
 τέμνομεν τέσσαρας, εἰς μὲν τὴν
 δεξιάν χεῖρα κεφαλικήν, καθο-
 λικὴν a), νεφριτικὴν καὶ ἥπατι-
 κήν· καὶ ἡ μὲν κεφαλικὴ ἔχει
 τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ
 δεῖ κόπτειν αὐτὴν μετὰ δέξας ἀ-
 κρόπλοα b), ὅσε μὴ φθάνειν
 κάτω τὸ σιδήρον· ἡ δὲ μέση τὴν
 ἀρχὴν ἔχει ἀπὸ τῆς πνεύμονος,
 καὶ κείτῃ μέση δύο νεύρων· τέμνε-
 ται ἐν ὀρθῶς διὰ φόβον τῆ μὴ
 πλησιάζασθαι νεῦρον τὸ σιδήρον· εἰ
 δέ πως

tur, omnibus in oris morbis
 profunt. Media in fronte vna
 est, quae capitis doloribus me-
 detur, et ipsis phreniticis, si
 tantum exinde sanguinis, quan-
 tum oui putamen capit, emit-
 tas. Ob capitis dolorem secta
 plus iuuat euacuare, item in le-
 thargo. Sunt quoque ad collum
 duae hinc illinc, quae dicuntur
 et profunt, cum caput ex vapo-
 re dolet. Conducunt etiam o-
 culis et gingiuis. In vtroque
 brachio incidimus quatuor,
 dextra quidem manu cephalicam,
 catholicam, renalem at-
 que hepaticam. Cephalica in-
 cipit a capite, et caute infe-
 canda est in superficie, ne fer-
 rum altius penetret. Media
 vero a pulmone oritur, et me-
 dia inter duo neruos sita est.
 Aperitur igitur prouide, ne
 ferrum neruos attingat:
 Quod si fit, nascitur cum do-
 lore vulnus, vnde sanguis spis-
 fus

ιω) Leg. εἰς μέσον aut ἐν μέσῳ.

x) Hic excidisse videtur nomen, quod habebant.

y) Nobilissima et notissima haec veterum de vaporum ad caput ascen-
 su et noxis doctrina est, de qua v. infra.

z) In cod. ἄλλῃ.

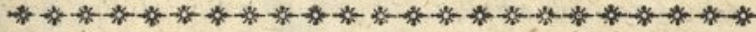
a) Haec venarum nomina et paullum abhorrentes distinctiones vi-
 dentur deberi medicis Arabibus. Certe non memini, talia me
 ap. Graecos legere, et aliter docet anatome.

b) In cod. sic scribitur, ἀκρόπλοα. Legendum est sine dubio, ἀκρόπλοα,
 quod EROT. et GALEN. in Gloss. Hipp. expl. per τὰ ἐπιπολαίως εἶον
 ἐπ' ἀκρῆ ἐμπλόια, i. e. in superficie. Cf. FOZS. Oeconom. sub h. voc.

δέπας πλησιάζει νεῦρον, γίνεται
μετὰ οδύνης καὶ πληγῇ ἐκχέουσα
αἷμα παχὺ, καὶ ἔλκος, κίν-
τεῦθεν πολλάκις συμβαίνει κιν-
δυνεύειν τὸν ἄνθρωπον· ἢ δὲ νεφρι-
τικῇ ἔστιν ὑποκάτω τῆ ἀγκῶνος
ἐκατέρας χειρός· κόπτει δὲ αὐτὴν
ὀρθά. εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν χεῖρα
ἔχει τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆ σπληνός,
καὶ δεῖ κόπτειν αὐτὴν κατὰ σῶμα
καὶ ὑπὸ πλαγίᾳ c), διὰ τὸ κεί-
σθαι αὐτὴν ἐπάνω τῶν μορίων.
καὶ ἢ μὲν κρανιακῇ d) κοπτομένη
ἀφελεί κεφαλαλγίας, ἐπιλη-
πτικῆς καὶ τὰς ἔχοντας βάρους εἰς
τὸ σῆθος.

c) In cod. ὑπὸ πλα, scriptum est, forte leg. ὑπὸ πλαγίᾳ.

d) *Cranialia vena* i. e. quae os capitis intrat, et, ut ex anteced. patet, non diuersa a *cephalica* est.

Quae restant, proxime. Laudandus enim et commen-
dandus prae ceteris est optimus iuuenis,

FREDERICVS HOFFMANN

ALTEBURGENSIS

qui, dum apud nos erat, ita vixit, ut optimo cuique se
probaret, ita literas et medicinam tractauit, ut spem cer-
tissimam faceret, fore eum aliquando medicum et sibi, et
patriae vtilissimum. Cuius ingenium et discendi cupiditas
mihi, si cui alii, cognita et probata effecerunt, ut mihi prae cete-
ris carus esset, ideoque sine vllis verborum ambagibus vitae
rationem ipsis candidati optimi verbis huc adscribere placet.

B 3

Ego,

Ego, FREDERICVS HOFFMANN, *Alteburgi, a. d. xxvi. April.*
 cldo cclviii. *auras vitales coepi haurire. Patrem veneror,*
 IOANNEM GVILIELMVM, *Senatus sacri, qui est illinc loci, con-*
siliarium, matrem CHRISTIANAM SOPHIAM, e gente RICH-
 TERIA. *Optimi hi, carissimi ac aeternum colendi parentes ex-*
quisitam in me educando, inprimisque ad pietatem praeceptis
exemplisque conformando collocarunt curam, quam indefessa qui-
dem et assidua gratiarum actione nunquam rependere valeam.
Curae vero, quam requirebat educatio, haud minimam partem
in se suscepit aestumatissimus aequae ac carissimus, qui mihi con-
tigit, auunculus, P. E. RICHTER, Duci Serenissimo a consiliis
emporeticis, illi quantum debeam, gratissimi animi tacito sensu
malo, quam verbis haud suffecturis prosequi. Pueri erudien-
di provincia praeceptoribus domesticis demandata est, hincque
gratam memoriam MATHESII et AVENARII recolo. Domestica
vel priuata, ut aiunt, horum praeceptorum aliquamdiu usus
institutione, Gymnasii, quod Alteburgi floret, ciuibus me ad-
scripsit, Cl. MOERLINVS, tunc Gymnasii director, nunc vero
beatorum coetui insertus. Linguis et Latinae, et graecae, illinc
dedi operam sub auspiciis doctissimi, et meritissimi Professoris,
 LAVRENTII, cuius in me fauorem et amicitiam nunquam satis
 laudare poterō. Quos cepi in mathesi utraque fructus, eos ami-
 cae et solidae institutioni doctissimi Professoris, DOEHLERI, de-
 beo. Excelsis altioribus studiis par factus, anno huius seculi
 LXXV. me *leuam* contuli, ut in hac academia longe celeberrima
 artem medicam, et quae ad eam referuntur, scientias cognitae et
 perspectas mihi redderem, et a Summe Reuerend. et Magnifico Viro,
 DANOVIO, tunc Acad. Prorectore, in numerum studiosorum
 relatus sum. Hic coepi logicae, metaphysice, et omnibus philo-
 sophiae partibus operam nauare, inque his ducem et magistrum
 secutus sum Excell. VLRICH, eiusque erga me benevolentiae do-
 cumenta mente gratissima agnosco. Cunctas matheos partes,
 neque non astronomiam, algebram et cosmologiam Ill. ex
 WIEDEBURG didici, physicam et chemiam rationalem docuit
 me Illustris atque Excellent. SVCCOW, WALCHII, nunc re-
 bus

bus humanis erepti praelectiones, quibus historiam natu-
 ralem explicaret, audiui. Quibus disciplinis probe praepara-
 tus medicorum scholas adii, et in medicina legali audiui Illustrem
 NICOLAI, Ordinis gratiosi senioremaxime venerandum, caeterum
 vero in medica addiscenda arte totum me tradidi disciplinae Viri
 Illustris atque Excellentissimi GRVNERI, Duci Saxo-Vinar. a
 consiliis aulicis, praeceptoris aeternum pietate omni ac veneratio-
 nis cultu prosequendi, professoris propter eruditionis amplitudi-
 nem et medicinam explanate docendi facultatem famamque celebra-
 rimi, cuius in me merita tot tantaque sunt, ut verbis non va-
 leam exprimere. Ille enim non modo methodum studii medici, phy-
 siologiam, pathologiam, semioticam, materiam medicam, the-
 rapeiam, tam generalem, quam specialem, artem formulas me-
 dicas concinnandi, omni cum sollertia me docuit, sed quoque ve-
 teres medicos Latii Graeciaeque notos interpretando eorum co-
 dices mihi reddidit, nec non sub Illius auspicio in arte de rebus
 medicis disceptandi me exercui. Anatomem ex praelectionibus de-
 monstrationibusque tum beati NEUBAVERI, tum Ill. LODERI,
 Fautoris plurimum colendi, discere mihi contigit. Artem obstetriciam
 mihi tradiderunt NEUBAVER, Illustr. LODER et Excellent.
 STARCKE. In ophthologia, re herbaria atque chemia experi-
 mentali perutilis mihi fuit Experient. SCHENK. Deinde in ad-
 discendis linguis exoticis usus sum praeceptoribus Nob. DE VA-
 LENTI, Clar. SALZWEDEL, et Clar. NICHOLSON. Tribus
 denique annis in hoc celeberrimo musarum domicilio peractis, Be-
 rolinum adii studia medica prosecuturus. Illinc doctissimi
 et Illustris Viri, WALTERI, praelectiones physiologicas, ana-
 tomicas, easque in artem obstetriciam frequentauerunt; nec non sub
 eius auspicio per sex menses corpora demortuorum in theatro regio
 dissecaui. Adeo secretioribus anatomicis eiusdem laboribus indul-
 tu perquam liberali interesse mihi licuit. Viri immortaliter de orbe
 medico meriti paternum erga me fauorem, et animum propensio-
 rem grata memoria pectus repetere et nuncupare iubet. Ibi quo-
 que arctius animum conuerti ad eam medicinae partem, quae manu
 opem fert laborantibus, quam ob causam ex ore Celeberrimi
 HENCKEL, nunc fato persuncti, qui tunc operationum chirurgica-
 rum

rum seriem traderet, hausi, nec non morbos externos eum dexterrime tractantem, in valetudinario, la Charite dicto, pluries vidi. Praeterea fasciarum habenarumque pangendarum artificium ille vir me docuit, et commoda ex praelectionibus, quas de fracturis et lacerationibus haberet, me cepisse contestor. Denique ad Experimentissimum ACHART me applicavi, eique frequens adfui, Chemiam praecipiendo demonstrandoque experimentis tradenti. Denique patriam repetii, atque ad capessendos summos medicinae honores memet accinxi. Scripsi etiam nuper libellum de gonorrhoeae indole vere venerea.

Nuperrime ex patria huc concessit, doctoris gradum consecuturus, et collegio nostro abunde se probavit. Quare ei data venia est, in publicum prodeundi, ac, defensa *disputatione sine Praefide*, praemia vitae academicae praeclare peractae reportandi. Dicitus huic sollemni panegyri est dies XVIII. Augusti. Cui ut frequentes interesse velint MAGNIFICVS ACADEMIAE PRORECTOR, COMITES ILLUSTRISSIMI, PATRES CONSCRIPTI, ceterique PROFESSORES CLARISSIMI, MYSARVM FAVTORES, et COMMILITONES GENEROSISSIMI ac PRAENOBILISSIMI, id est, quod ordinis mei verbis etiam atque etiam rogo. P. P. Sub Sigillo Facultatis a. d. XII. Aug.

CLCCLXXX.

